

PRIRODNA BAŠTINA OTOKA MLJETA – TEMELJ RAZVOJA ZDRAVSTVENOG TURIZMA

NATURAL HERITAGE OF THE ISLAND OF MLJET – THE BASIS OF THE DEVELOPMENT OF THE MEDICAL TOURISM

Marija NODILO¹

Sažetak

Otok Mljet poznat je po svojoj prirodnoj baštini: morskim jezerima, šumama crnike i alepskog bora, blatinama, klifovitim obalama, pješčanim uvalama, špiljama, bogatstvu mora i podmorja, prirodnim lukama, izvorima pitke vode, endemičnim i ljekovitim biljkama.

Šume i vegetacija sačuvane su zahvaljujući svijesti o nužnosti zaštite ovog prirodnog krajolika, koji ostavlja snažan dojam na posjetitelja. Stoga je prostor jedne trećine otoka Mljeta 1960. proglašen Nacionalnim parkom, pa su na taj način stvoreni uvjeti za sustavno provođenje zaštite prirode. Kasnije, 1997. god. zaštićen je i morski pojas 500 m od obale, otočića i hridi.

Blaga klima, zelenilo i mogućnost šetnji, rekreacije i razgledavanja praktično cijele godine, osiguravaju uvjete za razvoj zdravstvenog turizma. Zagađenja su svedena na minimum, a osigurani su prirodni uvjeti za oporavak u prirodi. Ove prirodne uvjete trebala bi pratiti određena infrastrukturna potpora, kako bi se omogućio daljnji razvoj za stanovništvo.

KLJUČNE RIJEČI: otok Mljet, prirodna baština, zdravstveni turizam

Uvod Introduction

Prirodna baština otoka Mljeta poznata je otprije, pa je tako 1928. zaštićen i izdvojen dio otoka i proglašen nacionalnim parkom, ali bez stvarne provedbe zaštite. Kasnije, 1948. izdvojen je i zaštićen pojas oko Velikog i Malog Jezera kao prirodni fenomen. God. 1960. zapadni dio otoka Mljeta zaštićen je u kategoriji nacionalni park, koji obuhvaća kopneni dio i jezera. Time je stvoren zakonski okvir za osnivanje uprave nacionalnog parka i njezino djelovanje. Nakon toga, 1997. zaštićen je i morski pojas 500 m od najudaljenijeg rta, obale, otočića i hridi.

Posebnosti koje predstavljaju prirodnu baštinu Mljeta izdvajaju ga kao otok u Jadranu, a u prošlosti je svima poznat

kao "zeleni otok" (Kevo, 1961) zbog svoje šumovitosti. Vrijednosti koje ga čine posebnim su: dva slana morska jezera, bujne prirodne šume, blatine, klifovite obale otvorenog mora, pješčane uvale Saplnara i Blace, špilje, more i podmorje, prirodne luke, karakteristična flora s endemima i ljekovitim biljem, fauna.

Na otok Mljet dolazimo morem, pa tako već iz Koločepskog i Mljetskog kanala vidimo njegova izrazita uzvišenja i strme obale. Dug je oko 37 km i kako se od njega udaljavamo još dugo je vidljiv na horizontu. Otok je gorovit s 3 do 4 paralelna lanca uzvišenja koja prate njegovu dužinu (Bognar i Curić, 1985). Širina mu je od 3 do 5 km, a ukupna površina 100,4 km². Od Dubrovnika udaljen je 30 km, od Pelješa najmanje 9 km, a od Korčule 18 km.

¹ mr. sc. Marija Nodilo, 20 226 Govedari, Polače 38 a, e-mail: nodilom@gmail.com

Slika 1. Pogled s Planjaka prema Velikom Gradu
Figure 1. View from peak "Planjak" towards peak "Veliki Grad"

Mljet pripada mediteranskom klimatskom području koje se odlikuje toplim i suhim ljetima te blagim zimama sa znatnim količinama oborina (Bertović, 1989). Jesensko i zimsko razdoblje je svježije, relativno hladno, bogato kišom i vjetrovima, ali opet toliko blago da je omogućen rast vegetacije. Zbog toga mnoge vrste drveća i grmlja cvjetaju tijekom jesenskog i zimskog razdoblja (Seletković i Katušin, 1984).

Srednja godišnja temperatura zraka iznosi 16.3 °C. Snijeg i temperature ispod 0 °C su rijetkost i obično iznenade jednom u deset godina.

Zdravstveni turizam obuhvaća lječilišnu medicinu i lječilišni turizam koji se na nekim područjima u našoj zemlji provodi dugi niz godina, kao primjerice na otoku Lošinju. Taj oblik turizma može se odvijati u medicinskim ustanovama na našoj obali, kao što je Lječilište u Velom Lošinju. Ako uzmemo u obzir prirodne ljekovite čimbenike koji se koriste za produženo liječenje i oporavak, a isto tako za poboljšanje, očuvanje i unapređenje zdravlja (Ivanišević, 2010), bavljenje zdravstvenim turizmom može se provoditi u turističkim kapacitetima koji imaju osigurane uvjete za tu vrstu turizma. Ovaj način turizma stoga može produžiti turističku sezonu, pa aktivan broj mjeseci bavljenja turizmom može se sa pet povećati na 7 ili 9. Isto tako mogao bi postati razvojni faktor broj jedan, osiguravanjem boravka u malim obiteljskim hotelima koji bi zadovoljavali minimalne uvjete za ovu vrstu turizma (Prlenda, 2010).

Mljetska jezera Great and Small lakes

Dva prirodna slana jezera: Veliko i Malo posebnost su otoka Mljet i jedinstveni geološki i oceanografski fenomen u kršu.

Slika 2. Malo i Veliko jezero na Mljetu
Figure 2. Small and Great Lake on Mljet

Slika 3. Pinj (*Pinus pinea* L.) u Sapunari
Figure 3. Stone pine (*Pinus pinea* L.) in Sapunara

Slika 4. Šuma Alepskog bora (*Pinetum halepensi*) Solinski zaljev
Figure 4. Aleppo pine forrest (*Pinetum halepensi*) Soline bay

Jezerica su zapravo duboki zaljevi koje je ispunilo more i koji cirkuliraju, te se u njima smjenjuju plima i oseka. Površina Velikog jezera je 145 ha, a Malog jezera, 24 ha. Slanost mora u jezerima nešto je manja u proljeće i jesen nego u okolnom moru, zbog količine oborina. Ljetna temperatura mora u jezerima je ljeti i do 4 °C veća od one na otvorenoj morskoj površini. Na području mljetskih jezera šuma se spušta do samih obala pa borovi svojim bujnim krošnjama dodiruju morsku površinu. Bogata su ribom i školjkašima, od kojih treba izdvojiti plemenitu perisku (*Pinna nobilis* L.) i jakobsku kavicu (*Pecten jacobaeus* L.), obje vrste su zaštićene. U Malom jezeru nije dozvoljeno ronjenje, niti bilo kakva aktivnost osim kupanja, a u Velikom jezeru dozvoljeno je sportsko turističko ronjenje, što znači razgledavanje podmorja.

Šume Forests

Šume alepskog bora vrlo bujno prekrivaju obale Velikog i Malog jezera, tako da je mljetski opat benediktinskog samostana i pjesnik Ignjat Đurđević u 18. st. zapisao: "Stabla se spuštaju od vrhova, pa sve do mora: voziš li se naokolo lađicom ploviš zapravo šumom. U vodama im se natapaju prignute žile, a i krošnje, na kojima vidiš grozdove prelijepih školjki, koje možeš ubrati kao voće s grana." (Fisković, 1958). Na Mljetu susrećemo dva osnovna tipa šumskih zajednica koje zauzimaju velike površine: šumu hrasta crnike i crnog jasena (*Fraxino ornitho-Quercetum ilicis*, Horvatić /1956/ 1958) i šumu alepskog bora (*Pinetum halepensi*, Anić 59.). Na vrlo malenom lokalitetu susrećemo crni grab (*Ostrya carpinifolia* Scop.) karakterističan za mediteransko-montani pojas na susjednom Pelješcu, i šumu pinja (*Pinetum pineae*, Anić 59.) na krajnjem jugoistočnom dijelu otoka (Trinajstić, 1995).

Šumu crnike možemo vidjeti uglavnom kao makiju nastalu sječom iskonske šume i obnavljanjem iz panja. Što su sječe učestalije visine stabalaca su niže. Makija je šikarasta šuma koja je sastavljena od vazdazelenih, rijetko listopadnih vrsta, koje su povezane bodljikavim povijušama, pa je često neprohodna. U makiji dolaze: lemprika (*Viburnum tinus* L.), planika (*Arbutus unedo* L.), mirta ili mrča (*Myrtus communis* L.), zelenika (*Phillyrea latifolia* L.), tršlja (*Pistacia lentiscus* L.), lovor (*Laurus nobilis* L.), a od povijuša: tetivika (*Smilax aspera* L.), broč (*Rubia peregrina* L.), Božje drveće (*Lonicera implexa* Ait.), bljušt (*Tamus communis* L.), bršljan (*Hedera helix* L.), divlja ruža (*Rosa sempervirens* L.), pavit (*Clematis vitalba* L.). Šuma alepskog bora zauzima uglavnom prisojne terene, a šuma crnike osojne. Alepski bor (*Pinus halepensis* Mill.) rado osvaja nove terene i često je u prošlosti korišten za pošumljavnije ogoljenih površina.

Slika 5. Slatina, Kozarica
Figure 5. Saline, Kozarica

Blatine

Brachish water

Blatine nalazimo na tri mjesta na otoku, a slatinu na jednom mjestu; to su zapravo krške depresije ispunjene bočatom vodom, a obrasle šašem. Karakteristične su po svojem floronom sastavu, a isto tako i po fauni koja tu živi. Jata divljih gusaka i pataka u proljeće i jesen prelijeću i spuštaju se na ova mjesta. O živom svijetu blatina znademo malo, ali u njima se stoljećima lovilo jegulje, što je ujedno i dokaz da su izravno povezane s morem. Slatina kod Kozarice meliorirana je tako da se tu djelomično uzgajaju agrumi i povrće, a dijelom su kanali iz kojih se višak vode odvodi u more.

Klifovite obale

Cliff coasts

Klifovite obale nalazimo na južnoj strani otoka izloženoj otvorenom moru. To su visoke stijene (nekoliko desetaka metara) s usjecima obrasle vegetacijom stijena. One su stanište mnogih endemičnih vrsta biljaka, te vrsta koje podnose posolicu. Osobito na strmim obalama možemo vidjeti dubrovačku zečinu (*Centaurea ragusina* L.) i druge endeme poput Jupiterove brade (*Anthyllis barba jovis* L.), i ljubičastog šiljorepa (*Limodorum abortivum* /L./ Sw.).

Dojmljiva je šuma alepskog bora (*Pinetum halepensi*) svinuta pod utjecajem južnog vjetra i morskih valova. Tu pojavu možemo vidjeti na stijenama otvorenog mora u blizini Solinskog zaljeva.

Pješčane uvale

Sandy bays

Pješčane uvale Saplunara i Blace sačuvale su iskonsku vegetaciju na samoj obali, a redovito ih posjećuje morska kornjača (*Caretta caretta* L.). Nekoliko endemičnih vrsta flore nalazimo na samoj pješčanoj obali na malim lokalitetima

Slika 6. Klifovita obala otvorenog mora
Figure 6. Open-sea coastline with cliffs

koji su posebni kao jedan od rijetkih mikrolokaliteta na našoj obali (Šegulja, 1998). Na pješčanoj obali možemo vidjeti sljedeće rijetke i endemične vrste: trnovitu ježiku (*Echinophora spinosa* L.), pješčarski ladolež (*Calystegia soldanella* /L./ R. Br.), bjelodlakavu krvavicu (*Alkanna tinctoria* /L./ Tausch), primorsku viju (*Medicago marina* L.), primorski žilj (*Pankratium maritimum* L.), grmasti dubačac (*Teucrium fruticans* L.).

Slika 7. Uvala Blace
Figure 7. Blace cove

Slika 8. Jama, Odisejeva špilja
Figure 8. "Pit", Odysseus cave

Slika 9. Luka Polače
Figure 9. Port "Polače"

Posebno je lijepa šuma pinja (*Pinetum pinea*) koja svojim kišobranastim krošnjama prekriva pojedine mikrolokali-tete; Žaru, Pinjevca, a prirodno joj je stanište pijesak. Smatra se da su do II. Svj. rata znatno veće površine bile prekrivene šumom pinja, koja je jedina samonikla pinijsina šuma na našoj obali Jadrana.

Špilje, more i podmorje Caves, sea, underwater richness

Tipična su krška podzemna staništa: polušpilje, špilje i jame, a na obali urušene špilje "garme" i rikavice. Špilja ima posvuda na otoku, a najpoznatija je tzv. Jama, popularno nazvana Odisejeva. Nalazi se u blizini sela Babino Polje, na južnoj obali, otprilike pola sata hoda od njega. Zapravo je to velika rikavica urušena svoda (Stražičić, 1955), pa s kopna doista izgleda kao velika jama, a s mora je za lijepa vremena moguć pristup barkama. Mnogi posjetitelji žele preplivati kameni nadstvođeni prolaz s mora do unutrašnjosti špilje. Služi lokalnim ribarima za čuvanje barki za nevremena.

Osim toga kod Babinog Polja imamo i dvije velike špilje: Movrica i Ostaševica, prebogate špiljskim ukrasima. Do danas nisu u potpunosti istražene niti dostupne javnosti. Na nekoliko lokaliteta imamo špilje koje su u predhistoriji služile za boravak ljudi.

Prirodne luke Natural ports

Mljet je geografski vrlo razveden prema Mljetskom kanalu i ima nekoliko predivnih prirodnih luka, zaštićenih od vjetrova: Polače, Prožura, Okuklje, ali također i prirodne uvale

prema otvorenom moru, nenastanjene i prekrivene žalima (Sutmiholjska, Grabova). Jedinstveni panoramski izgled Mljetu daju razvedene obale, klifovi, hridine i brojni otočići, te bogata orografija okolnih brda, što se strmo uzdižu iznad morske površine, zaklanjajući brojna krška polja i naselja u kamenu.

Polače su u prošlosti prepoznate kao sigurna luka, pa iz rimskog vremena imamo ruševine građevinskog kompleksa. Sastoji se od palače, dviju bazili ka, arsenala, termi i svjedoči o vremenu kad je čovjek živio s prirodom. Nađeni su i ostaci kamenih građevina u moru koje su služile za sidrenje većeg broja brodova, pa se predpostavlja da je luka u doba Rimljana korištena kao zimovalište galija (Gušić i Fisković, 1980).

Slika 10. Izvor bočate vode Fontana
Figure 10. Brackish water spring "Fontana"

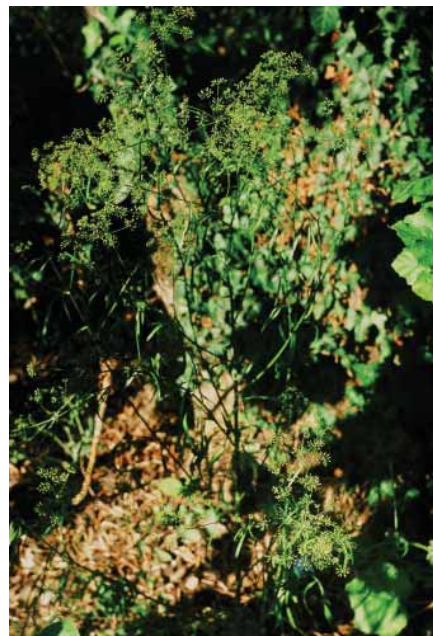
Slika 11. Osljebad, bijeli stričak (*Silybum marianum* /L./ Gartn.)

Figure 11. Silymarin (*Silybum marianum* /L./ Gartn.)

Slika 12. Obični kačun (*Orchis morio* L.)

Figure 12. Orchis (*Orchis morio* L.)

Slika 13. Peršin (*Petroselinum hortense* Hoffm..)

Figure 13. Parsley (*Petroselinum hortense* Hoffm..)

Slika 14. Vrtni mak (*Papaver somniferum* L.)

Figure 14. Poppy (*Papaver somniferum* L.)

Izvori pitke vode

Springs of drinkable water

Mljet je jedinstven i po tome što ima izvore pitke vode na nekoliko mjesta na otoku. Kod Babinog Polja – Vodice, izdahašan izvor koji ni izdaleka nije iskorišten, jer nema kaptažu koja bi zadovoljila njegov kapacitet. Nikad se nije razmišljalo o mogućem navodnjavanju maslinika i vrtova u prostranom polju podno sela ili o mogućoj opskrbi seoskih kućanstava tom izvorskom vodom.

U Nacionalnom parku imamo četiri izvora pitke vode: Viliško vrelo kod Kneže polja, izvor Polače, Vrbovica i Pomjenta. Izvori nisu jako velike izdašnosti, ali je u prošlosti gradnjom kaptaža ta voda donekle iskorištena. Izvor iznad Kneže polja mogao bi se koristiti za navodnjavanje prostranog polja koje se nalazi u blizini. Izvori su posljedica šumovitosti, budući da šuma sprječava oticanje vode u dublje slojeve za vrijeme padanja oborina. Vodenih tokova nema jer nema nepropusne podloge.

Endemične i ljekovite biljke

Endemic and medical plants

Mljet ima oko 650 različitih biljnih vrsta (Regula-Bevilaqua i Ilijanić, 1984, Trinajstić, 1985), a od toga 40–tak endemičnih i ugroženih koje se ne smiju sakupljati u prirodi (Pavlečić, 1995). Znatno je broj i ljekovitih biljaka koje se samo minimalno sabiru za kućanstva.

Ljekovite biljke koje nalazimo u prirodi (Toplak Galle, 2005): bijeli sljez (*Althaea officinalis* L.), kim (*Carum carvi* L.), mala kičica (*Centaureum erythraea* Rafn.), pirika (*Agropyron repens* /L./ P. B.), komorač, morač (*Foeniculum vulgare* Mill.), gospina trava, kantaron (*Hypericum perforatum* L.), crni sljez, veliki sljez (*Malva sylvestris* L.), metvica (*Mentha piperita* L.), alepski bor (*Pinus halepensis* Mill.), pitoma maslina (*Olea europaea* L. subsp. *europaea*), obični kaćun (*Orchis morio* L.), pasja ruža, divlja ruža (*Rosa canina* L.), ružmarin (*Rosmarinus officinalis* L.), kupina (*Rubus dalma-ticus* Tratt.), ruta (*Ruta graveolens* L.), ljekovita kadulja (*Salvia officinalis* L.), osljebad, bijeli stričak (*Silybum marianum* (L.) Gartn.), kopriva (*Urtica dioica* L.), ljubica (*Viola tricolor* L.), konopljika (*Vitex agnus castus* L.).

Ljekovite biljke koje nalazimo u vrtovima (Keršek, 2008): prava kamilica (*Matricaria chamomilla* L.), dunja (*Cydonia oblonga* Mill.), obični bršljan (*Hedera helix* L.), ilirska perunika (*Iris pallida* Lam. subsp. *Illirica*), lavanda (*Lavandula angustifolia* L.), peršin (*Petroselinum hortense* Hoffm.), crna bazga (*Sambucus nigra* L.), krovna čuvarkuća (*Sempervivum tectorum* L.).

Susrećemo također i otrovne ljekovite biljke: mrazovac (*Colchicum autumnale* L.), vrtni mak (*Papaver somniferum* L.), mali zimzelen (*Vinca minor* L.).

Rasprava o prirodnim potencijalima i mogućnostima razvoja zdravstvenog turizma

Natural resources and possibilities for the development of the medical tourism

Možemo zaključiti kako je otok Mljet vrlo bogat prirodnom baštinom kojoj su potencijali doista veliki, a mogućnosti ni izdaleka nisu iskorištene. Otok je u prošlosti bio prometno izoliran, što je danas poboljšano, pa su udaljenosti nešto smanjene. Ipak i danas je posjet otoku (posebno izletnički) ograničen na nekoliko sati koje izletnici provedu uglavnom u vožnji, konzumaciji jela i pića, a samo manji dio vremena u šetnji i razgledavanju. Vrijeme posjeta ograničeno je na ljetne mjesece. Mogućnosti posjeta daleko su veće, jer već i samo gledanje vremenske prognoze može uvjeriti svakoga, u veliku razliku temperature na otoku i kontinentalnom dijelu Hrvatske. Uz to na otoku su magle i zagađenja zraka

Slika 15. Veliko jezero s otočićem Sv. Marije

Figure 15. Great Lake nad island of St.Mary

svedena na minimum. Osim toga, velika je razlika u broju sunčanih sati; dok na Mljetu gotovo da nema dana bez sunca u zimskom periodu, na kontinentu gotovo da nema sunčanih dana.

Do danas otok nije korišten u svrhu zdravstvenog turizma, a to je prava šteta, jer šetnje i uživanje u prirodnim vrijednostima otoka mogu se koristiti cijelu godinu. Mnogim ljudima treba promjena zraka i šetnja kroz šumu bora bez zagađenja zraka. Otok ima i smještajnih kapaciteta, pa može pružiti usluge boravka većem broju ljudi.

Zaključak Conclusion

Mljetska jezera zapravo su duboki zaljevi koje je ispunilo more i koji s okolnom šumom čine jedinstven eko sustav i stanište za brojne biljne i životinjske vrste. Zaštitom i čuvanjem ovoga prostora osiguravamo biljni i životinjski biodiverzitet u prostoru. Prirodne luke prepoznate su u prošlosti kao pogodna mjesta za život (Polače), a služe i danas za sidrenje nautičarima. Jezera su najviše posjećena u ljetnim mjesecima kad je temperatura mora u njima viša za nekoliko stupnjeva nego u okolnom moru. Pješčane uvale Saplunara i Limuni zaštićene su u kategoriji šumskog rezervata radi očuvanja vegetacije pijesaka. Izvori pitke vode posebnost su otoka Mljeta, kao i jedinstvena zelena boja koja daje pečat i obilježje posjetiteljima ovoga otoka. Iskonske šume hrasta česvine nisu sačuvane osim na malom lokalitetu Velika dolina, ali su zato šume alepskog bora bujno rasprostranjene po otoku.

Iz svega iznesenog možemo zaključiti kako je otok Mljet bogat prirodnom baštinom i pravo područje na kojemu je moguća djelatnost zdravstvenog turizma. Od šetnji prirodom, pješčačenja na uzvišenja, šetnje stazama oko jezera, kupanja u ljetnim mjesecima u moru i jezerima, do razgledavanja prirode barkom. Uz vrijednosti prirodne baštine treba spomenuti i značajne kulturne komplekse: rimski kompleks u Polačama iz 4. ili 5. st. i benediktinski samostan iz 12. st., te renesansni iz doba Dubrovačke Republike (Gušić, Fisković, 1980). Ne smijemo zaboraviti da na otoku gotovo i nema zagađenja, jer nema industrije, a magle i smog su nemoguća pojava. Otok je stoga pogodan za posjete tijekom cijele godine.

Primjerenim razvijanjem potencijala koje nudi prirodna baština otoka Mljeta moguće je produžiti vrijeme posjeta otoku. Blaga klima, ljepota i prednosti prirodnog krajolika, daju mogućnosti koje čovjek treba prepoznati i upotrijebiti. Sada je vrijeme posjeta najviše 5 mjeseci u godini, a i to nije intenzivno. Prometna povezanost je sada poboljšana s drugim dijelovima zemlje. Klimatske prilike dozvoljavaju šetnje

i rekreaciju tijekom cijele godine. Razvojnou strategijom lokalna samouprava mogla bi pomoći lokalnom stanovništvu koje želi ovakav turizam u svojim objektima. Osim toga, korištenje prirodnih ljekovitih čimbenika moglo bi pomoći poboljšanju ekonomskih i demografskih prilika na otoku.

Literatura References

- Bertović, S. 1989: Klima nac. parka Mljet, Kesić, Vesenjani-Hirjan, J.: Ekološke i zdravstvene prilike otoka Mljeta, HAZU, str. 13–26, Zagreb
- Bognar, A. I Curić, L. 1985: Geomorfološke značajke otoka Mljeta, simpozij "Prirodne značajke i društvena valorizacija otoka Mljeta", str. 73–84, Pomena
- Fisković, C. 1958: Crkva i samostan sred Jezera na Mljetu, Bulletin HAZU VI, No 1, str. 11, Zagreb
- Gušić, B., Fisković, C. 1980: Otok Mljet, Uprava nacionalnog parka Mljet, str. 101, Govedari
- Ivanišević, G. 2010: Lječilišna medicina i lječilišni turizam u Hrvatskoj, simpozij Lječilišna medicina i turizam, V. Lošinj, Akademija medicinskih znanosti Hrvatske, str. 9 – 17, Zagreb
- Keršek, E. 2008: Ljekovite biljne i voćne rakije, Rakijska biljaruša, VBZ, str. 271, Zagreb
- Kevo, R. 1961: Mljet – zeleni otok, Uprava nacionalnog parka Mljet, str. 52, Govedari
- Nikolić, T., Topić, J. 2005: Crvena knjiga vaskularne flore Hrvatske, Državni zavod za zaštitu prirode, str. 693, Zagreb
- Pavletić, Z. 1995: Ugrožene biljke otoka Mljeta, simpozij "Prirodne značajke i društvena valorizacija otoka Mljeta", str. 285–291, Pomena
- Prlenda, M. 2010: Otok Mljet – destinacija zdravstvenog turizma, simpozij Lječilišna medicina i turizam, V. Lošinj, Akademija medicinskih znanosti Hrvatske, str. 81 – 83, Zagreb
- Rauš, Đ. 1977: Vegetacijske značajke uže okolice Malostonskog zaljeva, Zbornik savjetovanja "Malostonski zaljev", str. 27–39, Dubrovnik.
- Regula-Bevilaqua, Lj., Ilijanić, Lj., 1984: Analiza flore otoka Mljeta, Acta Botanica Croatica vol. 43, str. 119–142, Zagreb
- Seletković, Z., Katušin, Z. 1984: Klima Hrvatske, Šume Hrvatske, str. 13–18, Zagreb,
- Stražičić, N. 1955: "Rikavice na otoku Mljetu", Speleolog 3–4, str. 77–81, Zagreb
- Šegulja, N. 1998: Biljni svijet pjeskovito-šljunkovite obale našega Jadrana", Ekološki glasnik 8, str. 21–27, Zagreb
- Šugar, I., ed. 1984: Crvena knjiga biljnih vrsta Republike Hrvatske, Zavod za zaštitu prirode, str. 521, Zagreb.
- Toplak Galle, K. 2005: Domaće ljekovite bilje, Mozaik knjiga, str. 310, Zagreb
- Trinajstić, I. 1985: Dopune flori otoka Mljeta, Poljoprivreda i šumarstvo, 31/1; str. 7–14, Zagreb.
- Trinajstić, I. 1995: Vegetacijske značajke otoka Mljeta, simpozij "Prirodne značajke i društvena valorizacija otoka Mljeta", str. 247–269, Pomena

Summary

The island of Mljet is well known for its natural heritage: two salt lakes, forests of Holm oak and Aleppo pine, blatina (brackish water), cliff coasts, sandy coves, caves, richness of underwater life, natural harbours, springs of drinkable water, endemic and medical plants. As a result of awareness of need to protect this amazing natural environment, forests and vegetation are preserved: The one third of the island Mljet was pronounced a national park in the year 1960 to make conditions for systematic nature protection. There are many reasons to encourage health tourism on Mljet: mild Mediterranean climate with green vegetation and possibility for hiking, recreation and sightseeing throughout the year. Environmental pollution is non existing and for that reason as well, the conditions for rehabilitation in this natural ambience is perfect. To make a progress for inhabitants and guests with this kind of tourism, there should be also infrastructure beside these favourable natural conditions.

Until now has been no official medical tourism on Mljet, although long walks and enjoying in natural beauty of Mljet have always been known for their positive impact on health. Mljet is an island so rich with natural beauty is best place there is for health tourism. It can be explored through leisure mountaineering across the hilltops, walks around the lakes, swimming in sea during summertime as well as looking at intact nature from a boat. As well as great natural heritage, one also has to mention cultural heritage: ruin of an old roman palace (4th or 5th century AD), Benedictine monastery (12th century AD) as well as monastery from the time of Republic of Dubrovnik.

Above all, Mljet is one of rare places on Earth where pollution is non-existent as there is not one factory anywhere nearby. For all of these reasons, Mljet can be visited during any season of the year.

KEYWORDS: island Mljet, natural heritage, health tourism